

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH FUNDACJA INTELIGENTNA MAŁOPOLSKA / FABLAB MAŁOPOLSKA

Rozdział I

1. Informacje ogólne

FabLab Małopolska i Fundacja Inteligentna Małopolska (FIM) swoje działania edukacyjno-kulturalne z dziećmi i młodzieżą realizuje prowadząc działalność w siedzibie i na wydarzeniach zewnętrznych organizatorów.

2. Cele Standardów Ochrony Małoletnich

Standardy Ochrony Małoletnich prezentują ramowe zasady, standardy i wytyczne, które mają na celu:

- a) uwrażliwienie wszystkich pracowników i współpracowników na wagę podejmowania działań zmierzających do ochrony małoletnich przed krzywdzeniem;
- b) wskazanie zakresu odpowiedzialności poszczególnych osób za bezpieczeństwo dzieci;
- c) określenie jasnych kryteriów i sposobu postępowania w procesie sprawdzania i weryfikacji pracowników czy współpracowników w wymaganych przez Ustawę rejestrach;
- d) określenie zrozumiałych dla wszystkich pracowników i współpracowników, sposobów podejmowania adekwatnej interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dzieci i/lub bezpośredniego zagrożenia ich zdrowia i życia;
- e) określenie działań edukacyjnych, profilaktycznych i interwencyjnych mających na celu zapewnienie dzieciom bezpieczeństwa;
- f) rozwijanie pracy opartej na prawach dziecka.

Znajomość i praktyczne stosowanie Standardów Ochrony Małoletnich jest obowiązkiem wszystkich pracowników i współpracowników FIM i FabLab Małopolska. Wszyscy zobowiązujemy się do przestrzegania zasad i obowiązków w niej zawartych.

3. Wyjaśnienie podstawowych pojęć

Dziecko = Małoletni - to każda osoba do ukończenia 18. roku życia.

Opiekun dziecka – to rodzic/rodzice posiadający pełnię praw rodzicielskich lub opiekun prawny dziecka.

Zgoda opiekuna - oznacza zgodę osoby uprawnionej do reprezentacji dziecka, w szczególności jego przedstawiciela ustawowego (rodzica, opiekuna prawnego) lub innej osoby uprawnionej do reprezentacji na podstawie przepisów szczególnych lub orzeczenia sądu. W przypadku rodziców oznacza zgodę jednego z nich. W przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka konieczne jest przedstawienie orzeczenia sądowego określającą osobę uprawnioną do podejmowania decyzji.

Personel FabLab Małopolska - to osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, umowy cywilnoprawnej umowy o współpracy, wolontariusz/ka, praktykant/ka, stażysta/ka, oraz każda osoba mająca zlecone przez FIM działania na jego rzecz.

Koordinator SOM – osoba odpowiedzialna za wdrożenie, realizację i monitoring Standardów Ochrony Małoletnich.

Zespół SOM – doraźny zespół min. trzech osób: Prezes Fundacji; koordinator SOM oraz kierownik komórki organizacyjnej, w której sytuacja wymagająca interwencji miała miejsce lub inna osoba wyznaczona przez Prezesa Fundacji. Zespół podejmuje decyzję o kierunku interwencji, w sytuacji, gdy nie jest to sytuacja zagrożenia zdrowia i życia. Decyzja zapada większością głosów.

Zlecenie/Zamówienie – umowa pisemna lub ustna (zawarta w formie dokumentowej lub ustnej) na podstawie, której FIM powierza świadczenie usług/wykonanie dzieła, przy realizacji którego występuje lub może nastąpić kontakt świadczeniodawcy z małoletnim.

Krzywdzenie - to każde zamierzone lub niezamierzone działanie lub zaniechanie działania, przez osobę, organizację, instytucję lub społeczeństwo, których rezultat narusza prawa i swobody dzieci lub zakłóca ich rozwój. Jest pojęciem szerszym od przestępstwa. Może mieć formę przemocy fizycznej, psychicznej, seksualnej oraz zaniedbania.

Często występuje jako złożony form (podstawowe informacje o rozpoznawaniu krzywdzenia - Załączniku nr 1).

Przestępstwo na szkodę małoletniego - to pojęcie szerokie, gdyż przestępstwo może być popełnione przez osobę dorosłą lub rówieśnika (inną osobę małoletnią). Najczęściej w kontekście przestępczości na szkodę małoletnich wyróżnia się: przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu, przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, przeciwko rodzinie i opiece, przeciwko czci i nietykalności cielesnej oraz przestępstwa przeciwko wolności.

RPS - Rejestr Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym

KRK - Krajowy Rejestr Karny

Ustawa – ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1304).

Rozdział II

Zasady bezpiecznej rekrutacji personelu i podejmowania współpracy w zakresie działań z dziećmi i młodzieżą.

Rozdział określa obowiązki fundacji jako pracodawcy oraz podmiotu organizującego działania z dziećmi i młodzieżą, w zakresie weryfikacji zdolności pracowników, wolontariuszy, praktykantów, stażystów, współpracowników do wykonywania pracy z małoletnimi.

1. Dokładamy wszelkich starań, by zatrudniać pracowników i współpracowników posiadających odpowiednie kwalifikacje i kompetencje, którzy podzielają wartości chronione niniejszą polityką, a w szczególności prawo dziecka do ochrony przedkrzywdzeniem.
2. Dokonujemy sprawdzenia i weryfikacji pracowników zgodnie z przeprowadzoną oceną ryzyka naruszenia dobra małoletniego wg wytycznych wskazanych poniżej:

Kryteria Sposób postępowania

- Rzeczywiste działania osób dotyczą obszarów związanych z: edukacją małoletnich, wypoczynkiem małoletnich, realizacją zainteresowań przez małoletnich. - Konieczna weryfikacja w RPS oraz dostarczenie informacji z KRK, bez względu na sposób związania umową (umowa o pracę, umowa cywilno-prawna; porozumienie, wolontariat, umowa ustna, słowne zobowiązanie przez organizatora działania etc.). Jeśli zlecenie / zamówienie realizuje dla nas osoba prawna (jednostka nieposiadająca osobowości prawnej), zatrudniająca pracowników lub angażująca do wykonania zlecenia/zamówienia na podstawie umów cywilnoprawnych, wolontaryjnych w tym pisemnych lub ustnych, to ona jest odpowiedzialna za weryfikację pracowników / zleceniobiorców / wolontariuszy w RPS i KRK a umowa z tym podmiotem musi zawierać odpowiednią klauzulę umowną.
- Rzeczywiste działania nie dotyczą bezpośrednio pracy z małoletnimi, **ale** jednak osoby te, wykonując swoje obowiązki mają okazję do kontaktu z małoletnimi w sytuacji „**sam na sam 1:1**”. - Konieczna weryfikacja w RPS oraz konieczne jest dostarczenie zaświadczenia z KRK. jeśli nie zmniejszymy ryzyka poprzez stworzenie sytuacji, w której ta osoba nie będzie miała dostępu do małoletniego w sytuacji „sam na sam” 1:1.
- Rzeczywiste działania osób ani ich zakresy czynności nie są bezpośrednio kierowane do małoletnich, a małoletni pozostają pod opieką innych upoważnionych osób: rodzice/opiekunowie lub nauczyciele, nie ma w tej sytuacji relacji „sam na sam 1:1”. - Nie ma konieczności weryfikacji ani w RPS ani pobierania zaświadczenia z KRK pod warunkiem spełnienia obu przesłanek (muszą wystąpić łącznie).

3. Oceny ryzyka dokonuje pracownik odpowiedzialny za realizację danej umowy, zlecenia/zamówienia. W przypadku wątpliwości dokonuje konsultacji z koordynatorem SOM. Zasady postępowania w następujących procesach rekrutacji i zlecenia działań:

- **Rekrutacja na stanowisko pracy w ramach umowy o pracę, gdzie występują działania związane z pracą z dziećmi i młodzieżą:**
 - i. oferta pracy zawiera informację o tym, że w naszej instytucji obowiązują Standardy Ochrony Małoletnich;
 - ii. w ofercie pracy informujemy o weryfikacji pracowników w RPS;
 - iii. w ofercie pracy informujemy o konieczności przedstawienia przez przyszłego pracownika informacji z KRK przed rozpoczęciem procedury zatrudniania;
 - iv. przedmiotem rozmowy kwalifikacyjnej, oprócz sprawdzenia kompetencji i wiedzy kandydata/ki, są również wszelkie ewentualne przerwy w zatrudnieniu/edukacji oraz informacja o krajach, w których osoba zamieszkiwała w ciągu ostatnich 20 lat przez min 90 dni;

- v. przed zawarciem umowy o pracę wybrany kandydat/ka zostaje zweryfikowany pod kątem wpisu do RPS. Składa także oświadczenie, o którym mowa w załączniku nr 2.1. oraz wypis z KRK/rejestrów karnych z krajów, w których zamieszkiwała i wykonywała czynności zawodowe lub wolontariackie związane z kontaktami z dziećmi i młodzieżą w ciągu ostatnich 20 lat. Jeśli nie jest możliwe na podstawie przepisów prawa uzyskanie wypisu z rejestrów karnych z podanego okresu, przyszły pracownik/ka składa oświadczenie o niekaralności oraz o toczących się względem niego postępowaniach karnych wg. wzoru w załączniku nr 2.2. Dokumentacja ta zostaje dołączona do dokumentacji osobowej pracownika;
- vi. każdy nowo przyjęty pracownik zapoznaje się z zapisami Standardów Ochrony Małoletnich. Zapoznanie się z wymienionymi powyżej zasadami potwierdza podpis pracownika pod oświadczeniem.

- **Podejmowanie współpracy na podstawie umowy cywilnoprawnej (w tym wolontariusze, stażyści), gdzie występują działania związane z pracą z dziećmi i młodzieżą:**

- i. w umowie pisemnej dodaje się klauzulę o zapoznaniu się i akceptacji Standardów Ochrony Małoletnich;
- ii. przed podpisaniem umowy Muzeum weryfikuje osobę w RPS;
- iii. osoba przedstawia aktualne zaświadczenie o niekaralności z KRK (nie starsze niż 1 rok) najpóźniej przed rozpoczęciem świadczenia usługi;
- iv. kopię zaświadczenia z KRK przechowuje się w dokumentacji sprawy
- v. jeśli zlecenie/zamówienie ma formę dokumentową (korespondencja e-mail, sms) ustną, telefoniczną to osoba fizyczna świadcząca usługę zobowiązana jest zapoznać się ze Standardami Ochrony Małoletnich obowiązujących w Muzeum i potwierdzić to stosownym oświadczeniem wg. załącznika nr 5.

- **Podejmowanie współpracy z osobą prowadzącą jednoosobową działalność gospodarczą (wykonuje czynności osobiście i nie zatrudnia pracowników ani nie angażuje zleceniobiorców wolontariuszy), gdzie występują działania związane z pracą z dziećmi i młodzieżą:**

- i. w umowie pisemnej dodaje się klauzulę o zapoznaniu się i akceptacji Standardów Ochrony Małoletnich;
- ii. przed podpisaniem umowy, Muzeum weryfikuje osobę, stronę umowy, w RPS;
- iii. osoba, strona umowy, przedstawia aktualne zaświadczenie o niekaralności z KRK (nie starsze niż 1 rok) najpóźniej przed rozpoczęciem świadczenia usługi;
- iv. kopię zaświadczenia z KRK przechowuje się w dokumentacji sprawy;
- v. jeśli zlecenie/zamówienie ma formę dokumentową (korespondencja e-mail, sms) ustną, telefoniczną to przedsiębiorca zobowiązany jest zapoznać się ze Standardami Ochrony Małoletnich obowiązujących w Muzeum i potwierdzić to stosownym oświadczeniem wg. załącznika nr 5.

- **Podejmowanie współpracy z firmą zatrudniającą pracowników realizującą działania związane z pracą z dziećmi i młodzieżą:**

- i. w umowie pisemnej dodaje się klauzulę zapoznaniu się z SOM;

- ii. w umowie dodaje się klauzulę, w której strona umowy poświadcza, iż zaangażowany personel został zweryfikowany przez firmę zgodnie z wymogami ustawy w RPS oraz pozyskano aktualne zaświadczenia z KRK;
- iii. jeśli zlecenie ma formę ustną, telefoniczną lub w formie wiadomości email to firma zobowiązana jest złożyć przed zleceniem jej usługi oświadczenie w formie dokumentowej (e-mail) pracownikowi prowadzącemu sprawę, iż zaangażowany personel został zweryfikowany przez firmę zgodnie z wymogami ustawy w RPS i pozyskano aktualne zaświadczenia z KRK oraz oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami Ochrony Małoletnich obowiązującymi w FIM i FabLab.

Rozdział III

1. Zasady bezpiecznych relacji między personelem i dziećmi

Rozdział informuje Personel o niedozwolonych relacjach i działaniach w pracy z dziećmi i młodzieżą. Zapoznać się z nim muszą wszyscy pracownicy i współpracownicy, a szczególnie ci, którzy pracują z małoletnimi.

a. Działania dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Zawsze:

- działaj z cierpliwością, okazując szacunek. Dzieciom, zwłaszcza po traumatycznych doświadczeniach mogą towarzyszyć różne emocje (lęk, złość, obojętność).
- słuchaj uważnie dzieci i udzielaj im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i sytuacji. Rozmawiając z dzieckiem, staraj się używać słownictwa zrozumiałego dla niego.
- zapewnij dzieci, że jeśli coś je niepokoi mogą o tym powiedzieć Tobie lub innej zaufanej osobie.
- doceniaj angażowanie się dzieci w podejmowane działania, wspieraj je. Traktuj równo. Unikaj faworyzowania dzieci.
- podejmując decyzje dotyczące dziecka, poinformuj o tym dziecko i staraj się brać pod uwagę jego oczekiwania.
- uwzględniaj różne potrzeby dzieci, także dzieci ze szczególnymi potrzebami. Przed zajęciami lub wizytą staraj się dowiedzieć jakie potrzeby mogą mieć osoby, które biorą udział w zajęciach.
- zadbaj by być w zasięgu wzroku lub słuchu innych pracowników, praktykantów, stażystów i wolontariuszy, kiedy prowadzisz aktywności z dziećmi, o ile jest to możliwe.
- szanuj prawo dziecka do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępianie od tej zasady, aby chronić dziecko, wyjaśnij mu to.
- unikaj zbędnego ryzyka. Pracując z dziećmi upewnij się, że sprzęt i wyposażenie są używane w odpowiedni sposób, a otoczenie jest bezpieczne.

b. Niedopuszczalne są następujące zachowania pracowników i współpracowników wobec dzieci:

- wszelkie zachowania, które zawstydzają, upokarzają, deprecjonują lub poniżają dzieci, lub mają znamiona innych form przemocy psychicznej, fizycznej lub wykorzystywania seksualnego;

- krzyk, szantaż słowny i emocjonalny;
- stosowanie kar cielesnych, w tym szarpanie czy bicie;
- niestosowny kontakt fizyczny z dzieckiem, naruszający godność dziecka; dopuszczalny kontakt fizyczny powinien być w naturalny sposób związany z zabawą, pomocą dziecku w czynnościach higienicznych, koniecznością zapewnienia dziecku bezpieczeństwa, potrzebą uspokojenia dziecka;
- podawanie dziecku alkoholu, leków, wszelkich środków psychoaktywnych;
- akceptowanie bądź uczestniczenie w nielegalnych czynnościach, w które zaangażowane jest dziecko;
- nawiązywanie relacji o charakterze seksualnym z dziećmi; zachowywanie się w sposób seksualnie prowokacyjny;
- utrzymywanie kontaktów prywatnych z dzieckiem, poza czasem i świadczonym zakresem pracy; (nie dotyczy dzieci własnych lub dzieci osób, z którymi łączą pracowników relacje pokrewieństwa lub towarzyskie);
- co do zasady kontakt z dziećmi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów mieszczących się w zakresie Twoich obowiązków

Wszelkie podejrzenia dotyczące nieodpowiednich zachowań pracowników i współpracowników FIM i FabLab wobec dzieci są bezzwłocznie wyjaśniane. Brak zastosowania się pracowników do powyższych postanowień, jest podstawą postępowaniadyscyplinarnego.

Rodzice i opiekunowie mogą zadawać pytania i zgłaszać wątpliwości na adres:

- telefonicznie pod numerem: (+48)665770994 lub (+48)665770995,
- mailowo: fablab@fablabmalopolska.pl

Rozdział IV

Schemat interwencji i plan wsparcia dziecka pokrzywdzonego.

Należy pamiętać, że dziecko nie musi sobie zdawać sprawy, że to czego doświadcza jest złe. Może także winić siebie. Dlatego, jeśli zacznie mówić o takich sytuacjach mogących świadczyć o jego krzywdzeniu należy:

- spokojnie wysłuchać, co mówi;
- zapewnić je, że dobrze robi, opowiadając nam o tym;
- powiedzieć, że nic w tej sytuacji nie jest jej/jego winą;
- zapewnić, że traktujemy poważnie wszystko, co mówi;
- nie działać w celu konfrontacji z podejrzanym o krzywdzenie;
- wyjaśnić, co zrobimy z tą wiedzą np.: wyjaśnienie sprawy, możliwe zgłoszenie sytuacji odpowiednim służbom, rozmowa odpowiedzialną za Standardy Ochrony Małoletnich;
- nie obiecywać dochowania tajemnicy.

Na potrzeby niniejszego dokumentu przyjęto następującą kwalifikację zagrożenia bezpieczeństwa dzieci:

1. zagrożenie życia i zdrowia;
2. przestępstwo na szkodę dziecka;
3. krzywdzenie niebędące przestępstwem;
4. zaniedbanie.

A. Schemat interwencji/postępowania

1. Zawsze, gdy istnieje podejrzenie, że **zagrożone jest życie dziecka, lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu** należy:
 - a) niezwłocznie poinformować odpowiednie służby (policja, pogotowie ratunkowe) dzwoniąc pod numer alarmowy 112;
 - b) powiadomienia dokonuje osoba, która powzięła informację o zagrożeniu;
 - c) wypełnić kartę interwencji (Załącznik nr 3) oraz powiadomić koordynatora SOM.
2. W przypadku podejrzenia popełnienia **przestępstwa na szkodę dziecka (wykorzystanie seksualne, znęcanie się)**, należy:
 - a) wypełnić kartę zgłoszenia (Załącznik nr 3);
 - b) poinformować koordynatora SOM w celu podjęcia dalszych działań;
 - c) po analizie sytuacji przez Zespół SOM i potwierdzeniu podejrzeń Prezes Fundacji powiadamia o sprawie właściwe organy (policja, sąd lub prokuratura).
3. W sytuacji zaobserwowania niepokojących sytuacji **niebędących przestępstwem (uderzenie dziecka, poniżanie, krzyk, szarpanie, próby uderzenia)** należy:
 - a) przeprowadzić rozmowę z rodzicem/opiekunem, najlepiej w obecności osoby współpracującej, podkreślając pozytywne aspekty wychowania i edukacji bez przemocy, a także aspekty prawne stosowania przemocy wobec dzieci oraz odpowiedzialność personelu w zakresie zgłaszania takich sytuacji odpowiednim służbom;
 - b) poinformować koordynatora SOM o zaistniałej sytuacji;
 - c) w przypadku odrzucenia rozmowy braku poprawy lub w przypadku powtórnej obserwacji takiej sytuacji należy wypełnić kartę zgłoszenia (Załącznik nr 3) oraz poinformować koordynatora SOM w celu podjęcia dalszych działań;
 - d) w przypadku potwierdzenia Prezes Fundacji, po decyzji zespołu SOM, składa do właściwego sądu rodzinnego, wniosek o wgląd w sytuację rodziny.
4. W sytuacji zaobserwowania symptomów **zaniedbania (głód, brudne ubrania, brak opieki ze strony osób dorosłych itp.)** należy:
 - a) przeprowadzić rozmowę z rodzicem/opiekunem o swoich obserwacjach, upewnić się czy instytucja kultury może pomóc w kontakcie z właściwymi organizacjami pomocowymi;
 - b) jeśli niepokojące zachowania dziecka dalej się powtarzają lub otrzymujemy nowe informacje potwierdzające zaniedbanie wypełniamy kartę zgłoszenia (Załącznik nr 3) i powiadamiamy koordynatora SOM;
 - c) w przypadku potwierdzenia Dyrektor Muzeum po decyzji zespołu SOM występuje do placówki oświatowej, do której uczęszcza dziecko, o interwencję pedagogiczno-psychologiczną lub/i składa wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny.
5. Jeśli zachodzi uzasadnione podejrzenie, że rodzic/opiekun dziecka, który odbiera dziecko z zajęć, **znajduje się pod wpływem alkoholu** należy:
 - a) zatrzymać dziecko w placówce, zapewnić mu wsparcie i bezpieczeństwo;
 - b) skontaktować się z drugim rodzicem/opiekunem prawnym w celu odebrania dziecka;

- c) jeśli pracownik nie ma możliwości pozostania z dzieckiem w placówce do czasu przybycia drugiego rodzica lub opiekuna należy powiadomić policję o zaistniałej sytuacji i poczekać na ich przybycie;
 - d) wypełnić kartę interwencji (Załącznik nr 3) i powiadomić koordynatora SOM w celu ewentualnego podjęcia dalszych działań;
 - e) w przypadku potwierdzania Prezes Fundacji po decyzji zespołu SOM składa wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny.
6. W sytuacji, gdy dziecko uczestniczy w zajęciach w grupie zorganizowanej (np. grupy szkolnej) i ujawnia się krzywdzenie, należy:
- a) zapewnić bezpieczeństwo dziecku (jeśli konieczne odizolować od źródła zagrożenia);
 - b) poinformować opiekuna grupy, który uruchamia własne procedury;
 - c) w sytuacji, gdy osobą krzywdzącą jest opiekun grupy, należy skontaktować się z placówką szkolną i postępować zgodnie z ich rekomendacjami;
 - d) wypełnić kartę interwencji (Załącznik nr 3) i powiadomić koordynatora SOM;
 - e) w przypadku potwierdzania Dyrektor Muzeum po decyzji zespołu SOM występuje do placówki oświatowej, do której uczęszcza dziecko, o interwencję pedagogiczno-psychologiczną.
7. W sytuacji, gdy krzywdzącym dziecko jest **pracownik/współpracownik** należy:
- a) odsunąć tę osobę od kontaktu z dziećmi (nie tylko z dzieckiem krzywdzonym, ale wszystkimi dziećmi w grupie);
 - b) wypełnić kartę interwencji i powiadomić koordynatora SOM;
 - c) w przypadku potwierdzenia Prezes Fundacji, po decyzji zespołu SOM podejmuje odpowiednie kroki prawne, obejmujące również aspekty wynikające z przepisów prawa pracy.
8. W przypadku, jeśli krzywdzenie dokonane jest przez **inne dziecko** przebywające w FIM/FabLab Małopolska należy:
- a) poinformować opiekuna grupy;
 - b) w miarę możliwości w obecności innego opiekuna przeprowadzić rozmowę z dzieckiem podejrzanym o krzywdzenie, a także oddzielić dziecko poddawane krzywdzeniu od dziecka dokonującego krzywdzenia;
 - c) porozmawiać z innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu;
 - d) po analizie sytuacji i wyeliminowaniu wystąpienia zwykłych konfliktów rówieśniczych niemających charakteru krzywdzenia poinformować rodziców obu stron o zdarzeniu;
 - e) w zależności od ustaleń i formy należy postępować zgodnie ze schematem postępowania.

B. Plan wsparcia dziecka pokrzywdzonego

FIM nie zatrudnia specjalistów, którzy mogliby samodzielnie przygotować plan wsparcia dziecka pokrzywdzonego. Dlatego, w sytuacji, w której doszło do krzywdzenia, należy podjąć współpracę z następującymi podmiotami i postępować zgodnie z ich wskazówkami:

- a) szkoła, do której uczęszcza dziecko,
- b) poradnia psychologiczno-pedagogiczna,
- c) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Rozdział V

Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu oraz ochrona wizerunku.

A. BEZPIECZNE KORZYSTANIE Z INTERNETU

1. Na terenie FabLab Małopolska dostęp dzieci do Internetu:

- a) możliwy jest podczas zajęć za zgodą prowadzącego. Dostęp do sieci bezprzewodowej pod nazwą możliwy jest po wpisaniu kodu dostępu.
- b) bez nadzoru pracownika lub współpracownika – na prywatnych urządzeniach i poprzez ich prywatny Internet w ich urządzeniach.
- c) pod nadzorem pracownika/współpracownika Muzeum podczas zajęć wymagających użycia sprzętu informatycznego. W takich sytuacjach dziecko jest informowane o zasadach dotyczących bezpiecznego korzystania z zasobów internetowych
pracownik/współpracownik odpowiedzialny za prowadzenie zajęć jest zobowiązany do czuwania nad bezpiecznym korzystaniem z sieci podczas zajęć.
- d) dla małoletnich uczestników nie są udostępniane wewnętrzne sieci WiFi administrowane przez Muzeum, nie ma też możliwości skorzystania z komputera z dostępem do Internetu bez nadzoru osoby dorosłej.

2. Zasady korzystania z telefonów mogą zostać uregulowane odrębnymi wytycznymi lub regulaminami, jeśli specyfika prowadzonych zajęć będzie tego wymagała.

B. OCHRONA WIZERUNKU DZIECI

- 1. Publikowanie wizerunku dziecka wymaga pisemnej zgody opiekuna dziecka. Jeśli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości takiej jak impreza publiczna, warsztaty, spotkania otwarte zgoda opiekunów dziecka nie jest wymagana (art. 81 ust. 2 pkt. 2 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, t.j. Dz.U.2022.2509 z późn. zm.)
- 2. Miejscem publikacji zdjęć i/lub filmów są:
 - i. strona internetowa FabLab Małopolska,
 - ii. strony instytucji na portalu Facebook,
 - iii. Instagram,
 - iv. kanał YouTube administrowany przez FabLab Małopolska,
 - v. TikTok i media inne,
 - vi. plakaty,
 - vii. ulotki i broszury promocyjne,
 - viii. tablice ogłoszeniowe ze zdjęciami.
- 3. W opisach towarzyszących zdjęciom, rezygnujemy z ujawniania jakichkolwiek informacji wrażliwych o dziecku dotyczących m.in. stanu zdrowia, sytuacji materialnej, sytuacji prawnej i powiązanych z wizerunkiem dziecka.
- 4. W przypadku zlecenia wykonania zdjęć lub nagrań osobie zewnętrznej (wynajętemu fotografowi lub kamerzyście), w celu zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom zobowiązujemy się do:
 - i. zobowiązania osoby/firmy rejestrującej wydarzenie do przestrzegania niniejszych standardów ochrony małoletnich,

- ii. niedopuszczenia do sytuacji, w której osoba/firma rejestrująca będzie przebywała z dziećmi bez nadzoru zweryfikowanego pracownika FIM.

Rozdział VI

Zasady prowadzenia dokumentacji oraz przeglądu i aktualizacji standardów

1. Każde zgłoszenie poprzez kartę zgłoszenia, trafia do rejestru zgłoszeń. Prowadzi go koordynator Standardów Ochrony Małoletnich.
2. Rejestr ma także charakter dowodowy, do którego wgląd mają odpowiednie organy, na mocy prawa.
3. Standardy Ochrony Małoletnich publikowane są na stronie internetowej FabLab Małopolska.
4. Standardy Ochrony Małoletnich podlegają ewaluacji min. raz na dwa lata. Proces ten jest inicjowany przez koordynatora Standardów Ochrony Małoletnich.

Monitoring - ankieta

1. Czy stosujesz zasady określone w dokumencie Standardy Ochrony Małoletnich?
2. Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia dzieci?
3. Czy wiesz, jak reagować na symptomy krzywdzenia dzieci?
4. Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w Standardów Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem przez innego pracownika?
5. Czy masz jakieś uwagi/poprawki/sugestie dotyczące Standardów Ochrony Małoletnich w Muzeum dzieci (*jeśli tak, to jakie?*)

Po przeprowadzonej ewaluacji, jeśli zachodzi taka konieczność dokonuje się aktualizacji Standardów Ochrony Małoletnich. Zostanie ona wprowadzona zarządzeniem Prezesa Fundacji. Pracownicy muszą zostać poinformowani o najważniejszych zmianach. Nie jest wymagane zbieranie oświadczeń o ponownym zapoznaniu się z dokumentem.

Rozdział VII

Zasady przygotowania personelu do stosowania standardów oraz sposób dokumentowania tej czynności

1. Z obowiązującymi Standardami Ochrony Małoletnich w FIM muszą zapoznać się wszyscy pracownicy i współpracownicy a szczególnie ci, którzy pracują z małoletnimi.
2. Pracownicy potwierdzają zapoznanie się i przyjęcie do stosowania SOM w pierwszym dniu świadczenia pracy. Aktualni Pracownicy zapoznają się ze standardami zgodnie z zarządzeniem Prezesa je wprowadzającym.
3. Współpracownicy oraz prowadzący jednoosobową działalność gospodarczą niezatrudniający pracowników ani zleceńbiorców, którzy świadczą dla FIM usługi na podstawie umów cywilnoprawnych zawieranych na piśmie, zapoznanie się z SOM potwierdzają podpisem pod umową (klauzula o zapoznaniu się i zobowiązanie do stosowania się). W przypadku, gdy zlecenie/zamówienie ma formę ustną, telefoniczną lub poprzez wiadomość email przed dopuszczeniem ww. osób i podmiotów do działań z dziećmi konieczne jest zapoznanie się ze SOM obowiązujących w FIM, a faktzapoznania z SOM osoba taka potwierdza poprzez

złożenie oświadczenia w formie dokumentowej przed dopuszczeniem do świadczenia usług, które następnie jest archiwizowane przez pracownika prowadzącego sprawę w dokumentacji sprawy.

4. Podmioty (osoby prawne, jednostki nieposiadające osobowości prawnej) świadczące na rzecz FIM usługi polegające na prowadzeniu działań z dziećmi i młodzieżą zatrudniające pracowników lub angażujące do realizacji usług zleceniobiorców lub wolontariuszy, są zobowiązane do weryfikacji pracowników w RPS oraz posiadania ich zaświadczeń z KRK (odpowiadają ze udokumentowanie tego procesu) oraz do złożenia oświadczenia o zapoznaniu się z SOM FIM, na co wskazuje odpowiednia klauzula umowna. W przypadku zlecenia/zamówienia w formie ustnej, telefonicznej lub poprzez wiadomość email oświadczenie o wypełnieniu ww. obowiązków w tym zapoznaniu się SOM FIM jest składane w formie dokumentowej przez osobę upoważnioną do reprezentacji podmiotu oraz archiwizowane przez pracownika prowadzącego sprawę w dokumentacji sprawy.

Rozdział VIII

Wskazanie osoby/osób odpowiedzialnych

1. Wyznaczona osoba odpowiedzialna za wdrożenie realizacji i ewaluację Standardów Ochrony Małoletnich oraz przyjmowanie i ewidencję zgłoszeń - (koordynator/ka SOM) to:

Katarzyna Szczepek-Wcisło, mail: szczepek@fablabmalopolska.pl

2. Decyzję o składaniu zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu rodzinnego oraz inne decyzje dotyczące kierunku interwencji podejmuje zespół SOM, a zawiadomienie musi zostać podpisane przez osobę reprezentującą Muzeum.

Rozdział IX Załączniki

1. Skrócony opis symptomów krzywdzenia małoletnich
2. Wzory oświadczeń dotyczących rejestru karnego
3. Wzór formularza zgłoszenia/karty interwencji
4. Skrócony awers japolityki: karta informacyjna rodzica i dzieci
5. Oświadczenie o zapoznaniu się z zarządzeniem

Załącznik nr 1 - Skrócony opis symptomów krzywdzenia małoletnich

Materiał pomocniczy: Rozpoznawanie zagrożenia życia, zdrowia i dobra małoletniego

Materiał prezentuje podstawową wiedzę na temat rozpoznawania krzywdzenia dzieci i młodzieży. Zgromadzona tu i przedstawiona skrótowo wiedza, służy szkoleniom i wdrażaniu pracowników w temat ochrony małoletnich. Dotyczy szczególnie tych pracowników, którzy pracują z dziećmi i młodzieżą, i obserwują zachowania czy wygląd młodych ludzi

(przygotowano w oparciu o materiały organizacji: National Security for the Prevention of Cruelty to Children - www.nspcc.org.uk oraz Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę - www.fdds.pl).

Wyróżnia się 4 podstawowe obszary krzywdzenia:

Przemoc fizyczna

Przemoc fizyczna wobec dziecka to przemoc, w wyniku której dziecko doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za dziecko, lub ze strony osoby, której dziecko ufa, bądź która ma nad nim władzę. Przemoc fizyczna wobec dziecka może być czynnością powtarzalną lub jednorazową. Przykładem przemocy fizycznej jest na przykład uderzanie ręką lub przedmiotem, popychanie, kopanie, potrząsanie, rzucanie, trucie, powodowanie poparzeń, bicie i drapanie, łamanie kości, podtapianie, a nawet celowe sprawianie, że dziecko czuje się chore.

Symptomy przemocy fizycznej: guzy i siniaki nie w każdym przypadku świadczą o tym, że dziecko jest bite lub stosowana jest wobec niego inna przemoc. Wszystkie dzieci mogą się wywrócić, mają wypadki, przewracają się i spadają. Nie ma także jednego pewnego znaku przemocy. Należy uważać na symptomy takie, jak:

- siniaki, które układają się we wzory (ślady chwytów, zasinienia liniowe - np. po pasku) lub są zadawane w regularnych odstępach czasu, a wyjaśnienia nie pasują do obrażeń;
- częste siniaki i/lub złamania kości, regularne oparzenia, znaki pogryzienia, blizny;
- dziecko czuje się słabo, ma zawroty głowy, problemy z oddychaniem;
- dziecko często traci przytomność, wpada w zapaści, regularnie wymiotuje, a nawet jest zdenerwowane bez przyczyny i nie jada posiłków (brak apetytu);
- dziecko wydaje się wycofane, unika nauki, wagaruje, nosi ubrania kryjące całe ciało;
- ma wyraźnie słabe relacje z rodzicami/opiekunami;
- ma mało przyjaciół, wybiera samotność;
- reaguje agresywnie, bez przyczyny.

Przemoc psychiczna

Przemoc psychiczna wobec dziecka (zwana też przemocą emocjonalną) to przewlekła, nie fizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a opiekunem, obejmująca zarówno działania, jak i zaniechania. Zaliczamy do niej m.in.: celowe zastraszanie, poniżanie, izolowanie i ignorowanie dziecka, zastraszanie, krzyk, wymuszanie poniżających zachowań. Jest to typ przemocy, który często wiąże się z innymi rodzajami przemocy, dlatego trudno go zauważyć. Oznaki psychicznej i emocjonalnej przemocy nigdy nie są oczywiste. Nie są także bezpośrednio ujawniane przez dzieci, które rosną i których emocje się zmieniają. Dlatego dzieci, które doświadczają przemocy psychicznej (emocjonalnej) mogą:

- małe dzieci i przedszkolaki:
 - mogą być wylewne i emocjonalne w stosunku do obcych osób;
 - czuć się niepewne, złośliwe, niespokojne;
 - mogą nie odczuwać relacji z rodzicem;

- być agresywne w stosunku do innych dzieci lub zwierząt;
- starsze
 - używać języka, zachowywać się lub wiedzieć rzeczy ponad swój wiek;
 - mieć trudności w opanowaniu swoich emocji;
 - być wybuchowe;
 - izolować się od rodziców;
 - nie posiadać umiejętności społecznych;
 - nie mieć lub mieć mało przyjaciół;

Wykorzystywanie seksualne

Wykorzystywanie seksualne dziecka to włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i na którą nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy. Wykorzystanie seksualne może się wydarzyć gdziekolwiek i jakkolwiek - osobiście lub online. To nie tylko kontakt cielesny, ale także okazywanie dziecku pornografii, obrazów nagości, etc. Przede wszystkim jednak to nigdy nie jest wina dziecka, gdy zostało wykorzystane seksualnie - ważne, by dzieci to wiedziały. Symptomy wykorzystania seksualnego: nie są oczywiste, czasem dziecko nie wie, że podlega takiej czynności.

Symptomy emocjonalne to:

- unikanie bycia sam na sam z ludźmi lub osobą, którą znają;
- używanie języka lub zachowań seksualnych, których nie spodziewa się od dzieci;
- koszmary i moczenie nocne;
- korzystanie z alkoholu i zażywanie narkotyków;
- samookaleczanie się;
- zmiany w odżywianiu się; problemy z jedzeniem;
- zmiany w nastrojach; łatwość w irytacji, złości;

Fizycznymi oznakami wykorzystania seksualnego mogą być:

- siniaki;
- krwawienia, bóle i zaczerwienienia w okolicach genitaliów oraz odbytu;
- zakażenia weneryczne;
- ciąża.

Dzieci, które doświadczają wykorzystania seksualnego online mogą:

- spędzać więcej lub mniej czasu niż zwykle online lub z wykorzystaniem telefonu, social mediów;
- bycie nieobecny, złym, szczególnie po korzystaniu z Internetu lub telefonu;

- trzymać w tajemnicy z kim i co jest przedmiotem ich kontaktów online;
- mieć dużą ilość nowych numerów telefonów, wiadomości (sms, email) w telefonach, tablecie, komputerze.

Zaniedbywanie dziecka

Zaniedbywanie dziecka to stały, częsty lub incydentalny brak zaspokajania podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych dziecka i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i trudności w rozwoju. Do zaniedbywania dochodzi w relacji dziecka z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony dziecka. Zaniedbywać dziecko można fizycznie (potrzeby takie, jak jedzenie, ubranie, bezpieczeństwo), edukacyjnie (prawo do edukacji), emocjonalnie (potrzeby emocjonalne), medycznie (potrzeby zdrowotne).

Symptomy zaniedbywania:

- zły wygląd i higiena:
 - stały brzydki zapach i/lub bród;
 - bycie stale głodnym;
 - powtarzające się sytuacje bycia ubranym w brudne ubrania;
 - niedopasowane ubrania do pogody, np. brak ciepłych ubrań w zimie;
 - u niemowląt - częsta i nieleczona wysypka pieluszkowa;
- problemy zdrowotne i rozwojowe:
 - anemia;
 - słabo rozwinięta muskulatura, wystające stawy anemii;
 - problemy medyczne i dentystyczne;
 - pominięte wizyty lekarskie, w tym szczepienia;
 - brak podania leków;
 - słabe zdolności i umiejętności językowe i społeczne;
 - częste choroby i zakażenia;
 - częste i powtarzające się zranienia, także spowodowane brakiem nadzoru;
 - problemy skórne, zaczerwienienia, wysypki, ślady ugryzień pasożytów;
 - szczupłość lub spuchnięty brzuch;
 - stałe zmęczenie;
 - brak leczenia zranień;
 - szybki spadek lub wzrost wagi;
- problemy rodzinne i z miejscem zamieszkania:
 - złe warunki domowe, brak ogrzewania;
 - pozostawianie samemu bez nadzoru przez długi czas;
 - przyjmowanie roli opiekuna dla pozostałych członków rodziny;
- zmiany w zachowaniu dzieci:
 - dziecko łączy się do dorosłych;
 - dziecko staje się agresywne;
 - dziecko staje się nieobecne, depresyjne, niespokojne;

- zmiany w zachowaniu;
- ukazuje zachowania obsesyjne;
- nie może się skoncentrować lub brać udziału w aktywnościach;
- wagaruje i opuszcza szkołę;
- nosi ślady samookaleczeń;
- używa narkotyków lub alkohol.

Załącznik nr 2 - Wzory oświadczeń dotyczących rejestru karnego

Załącznik nr 2.1. - Oświadczenie o pracy w krajach poza Polską

.....
(miejscowość i data)

.....
(imię i nazwisko kandydata)

.....
.....
.....
.....

(nazwa pracodawcy lub innego
organizatora)

Oświadczenie

Na podstawie art. 21 ust. 5 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (tj. Dz.U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.) oświadczam, że w ciągu ostatnich 20 lat zamieszkiwałam/łem

.....
.....
..... (państwa zamieszkiwania)

Oświadczam, że jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

* niepotrzebne skreślić

.....
(podpis kandydata do pracy)

Załącznik nr 2.2. - Wzór oświadczenia o niekaralności

.....
(data i miejscowość)

.....
.....
.....
(imię, nazwisko, adres kandydata/tki)

OŚWIADCZENIE NIEKARALNOŚCI

Ja niżej podpisany(a) niniejszym oświadczam, że nie byłem/am karany/a i nie jest prowadzone wobec mnie żadne postępowanie karne w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX (przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu) i XXV Kodeksu karnego (przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności), w art. 189a (handel ludźmi) i art. 207 (znęcanie się) Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 172 oraz z 2022 r. poz. 2600), lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego oraz że korzystam z pełni praw publicznych.

Ponadto oświadczam, że znane mi są przepisy dotyczące odpowiedzialności karnej za poświadczenie nieprawdy, wynikające z art. 271 § 1 k.k., przewidującego karę do 3 lat pozbawienia wolności za składanie fałszywego oświadczenia.

.....
(podpis kandydata/tki)

Załącznik nr 3 - Wzór formularza zgłoszenia/karty interwencji KARTA INTERWENCJI

I. ZGŁOSZENIE

Data zgłoszenia:

Dział

Osoba zgłaszająca :.....

1. Imię i nazwisko dziecka :.....

2. Przyczyna interwencji dokładny opis sytuacji - przyczyny podejrzeń o naruszeniu dobra dziecka):

.....

4. Opis dotychczas podjętych działań – jeśli dotyczy

.....

.....

.....

5. Spotkania z opiekunami dziecka – jeśli się odbyło (data i opis spotkania):

.....

.....

.....

Zgłoszenie można złożyć osobiście, wysłać skanem lub mailem z adresu imiennego

II. PODJĘTE DZIAŁANIA – WYPEŁNIA ZESPÓŁ SOM

1. Skład Zespołu:.....

2. Data spotkania:.....

3. Forma podjętej interwencji, jakie organy zostały powiadomione:

.....

Załącznik nr 4 - Karta informacyjna dla rodziców i dzieci

Standardy Ochrony Małoletnich w FIM i FabLab Małopolska w Krakowie - całość dostępna w siedzibie FabLab Małopolska

FabLab Małopolska jest miejscem, w którym dzieci i młodzież rozwijają swoją ciekawość i budują swoje zainteresowania. Radośnie uczestniczą w zajęciach, które pozwalają im tworzyć wspólnotę, decydować o sobie i własnym otoczeniu. Odkrywają czym dla nich jest nauka, kultura, historia, tożsamość i dziedzictwo.

Rolą dorosłych jest zapewnienie im bezpiecznego środowiska, w którym panuje troska o rozwój młodych ludzi i nie jest akceptowana żadna forma przemocy.

Wszyscy traktujemy każde dziecko z szacunkiem i uwzględniamy jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec dzieci w jakiegokolwiek formie, przez kogokolwiek - zarówno naszych pracowników, współpracowników, rodziców czy opiekunów.

Staramy się zapobiegać krzywdzeniu dzieci, a gdy podejrzewamy, że taka sytuacja ma miejsce, działamy tak, by zapewnić dziecku bezpieczeństwo.

Jeśli masz pytania lub wątpliwości, chcesz się czymś podzielić w temacie bezpieczeństwa dziecka i Polityki ochrony dzieci: skontaktuj się z nami:

- telefonicznie pod numerem: (+48)665770994 lub (+48)665770995
- mailowo: fablab@fablabmalopolska.pl

Potrzebujesz wsparcia:

Jesteś rodzicem, opiekunem? Możesz zadzwonić na anonimowy i bezpłatny numer telefonu 800 100 100 - telefon dla rodziców i nauczycieli w sprawie bezpieczeństwa dzieci. Prowadzi go Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę. Telefon jest czynny od poniedziałku do piątku w godzinach 12.00-15.00 oraz w czwartek w dodatkowych godzinach 16:30 – 20:30.

Jeśli jesteś młodym człowiekiem, który potrzebuję rozmowy, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, prowadzi numer telefonu zaufania: 116 111 - udziela wsparcia dzieciom i młodzieży do 18 r.ż. Telefon jest anonimowy i bezpłatny, działa 7 dni w tygodniu, 24 godziny na dobę. Dzieci mogą porozmawiać o wszystkim: o przyjaźni, miłości, dojrzewaniu, kontaktach z rodzicami, rodzeństwem, problemach w szkole czy emocjach, których doświadczają. Gdy czują się dyskryminowane, kiedy doświadczają przemocy lub są jej świadkiem; www.116111.pl - telefon, chat, e-mail.

Załącznik nr 5 Oświadczenie o zapoznaniu się z zarządzeniem

Dane / Pieczętka firmy (data i miejscowość)

OŚWIADCZENIE O ZAPOZNANIU SIĘ Z SOM

Ja niżej podpisany oświadczam, że:

1. zapoznałem/am się w dniu..... z zarządzeniem
.....z dnia 14.08.2024 roku wraz z załącznikami nr od 1 do nr 5.
Jednocześnie oświadczam, że przyjmuję do wiadomości przedmiotowe zarządzenie wraz z załącznikami, jak też zobowiązuje się do jego przestrzegania zarówno osobiście jak i przez osoby, które zatrudniam lub powierzam im realizację usług polegających na kontakcie z małoletnim*.
2. Osoby, które zatrudniam lub powierzam im realizację usług polegających na kontakcie z małoletnim zostały zweryfikowane zgodnie z wymogami ustawy w RPS i pozyskano aktualne zaświadczenia z KRK co jest stosownie udokumentowane*.

.....

(podpis)

*-jeśli dotyczy